

महर्षिवाल्मीकिसंस्कृतविश्वविद्यालयः, मौनधारा (मून्डडी), कपिष्ठलम् (कैथल)

विषयः - डिप्लोमा (ज्योतिषम्)

संस्कृतभाषाशिक्षणम् (प्रथमः भागः)

सत्रार्द्धम् : प्रथमम्

पत्रम् : प्रथमम्

विषयः कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थाः- संस्कृतव्याकरणप्रवेशिका, अभ्यासदर्शिनी	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
DC(JY)- 1.1	प्रथमम्		पाठ्यांशः-	१००	१० होराः	०६
		१	संस्कृतभाषापरिचयः - माहेश्वरसूत्राणि, स्वराः, व्यञ्जनानि, उच्चारणस्थानानि च ।	१६	१५ होराः	१
		२	वर्णपरिचयः - स्पर्श-अन्तःस्थ-ऊष्मसंयुक्तवर्णानि । शब्दरूपाणि - अ. पु. राम, आ. स्त्री रमा, अ. नपु. फलम् प्रमुखसन्धयः - अच्, हल्, विसर्गादयः ।	१६	१५ होराः	१
		३	विभक्तयः, कारकाणि, प्रमुखधातुरूपाणि - कृ, भू, अर्ह, पठ्, लिख्, गम् (लट्, लृट्, लङ्) ।	१६	१५ होराः	१
		४	अनुवादः, वाक्यरचना । प्रमुखधातुरूपाणि - कृ, भू, अर्ह, पठ्, लिख्, गम् (लोट्, विधिलिङ्) ।	१६	१५ होराः	१
		५	निबन्धाः - मम परिचयः, मम प्रिया भाषा, मम विद्यालयः ।	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च ४. उपस्थितिः ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः	२०	१५ होराः	१

सहायकपुस्तकानि -

१. अभ्यासदर्शिनी	- संस्कृतभारती, नई दिल्ली
२. अभ्यासपुस्तकम्	- संस्कृतभारती, नई दिल्ली
३. व्यवहारसाहस्री	- संस्कृतभारती, नई दिल्ली
४. रचनानुवादकौमुदी	- चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी

डा. नरेश्वर

महर्षिवाल्मीकिसंस्कृतविश्वविद्यालयः, मौनधारा (मून्डडी), कपिष्ठलम् (कैथल)

विषयः - डिप्लोमा (ज्योतिषम्)

फलितज्योतिषम् (भाग- १)

सत्रार्द्धम् : प्रथमम्

पत्रम् : द्वितीयम्

विषयः कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थाः- भारतीयकुण्डलीविज्ञानम्, भारतीयज्योतिषम्	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
DC(JY)- 1.2	द्वितीयम्		पाठ्यांशः	१००	१० होराः	६
		१	पञ्चाङ्गम्, इष्टकालसाधनम्, चालनम्, ग्रहस्पष्टीकरणम्, भयात् भभोगश्च ।	१६	१५ होराः	१
		२	चन्द्रस्पष्टीकरणम्, अयनांशसाधनम्, पलभासाधनम् चरखण्डानयनम्, लङ्कोदयमानम्, स्वोदयसाधनम् ।	१६	१५ होराः	१
		३	लग्नसाधनम्, दशमलग्नसाधनम्, ससन्धिद्वादशभावसाधनम् ।	१६	१५ होराः	१
		४	षड्वर्गविचारः - होरा, द्रेष्काणः, सप्तमांशः, नवांशः, द्वादशांशः त्रिंशांशः। ग्रहमैत्री, उच्चनीचाः ।	१६	१५ होराः	१
		५	ग्रहाणां बालादि - अवस्थाः, दीप्तादि- अवस्थाः, पारिजातवर्गाश्च ।	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः	२०	१५ होराः	१

सहायकपुस्तकानि -

१. भारतीयकुण्डलीविज्ञानम्-मीठालाल हिमतराम ओझा, देवर्षि प्रकाशन, वाराणसी ।
२. भारतीयज्योतिषम्-शिवनाथ झारखण्डी, उत्तरप्रदेश हिन्दी संस्थान, लखनऊ ।

महर्षिवाल्मीकिसंस्कृतविश्वविद्यालयः, मौनधारा (मून्डडी), कपिष्ठलम् (कैथल)

विषयः - डिप्लोमा (ज्योतिषम्)

फलितज्योतिषम् (भाग- १)

सत्रार्द्धम् : प्रथमम्

पत्रम् : तृतीयम्

विषयः कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थाः- बृहदवकहडाचक्रम्	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
DC (JY)-1.3	तृतीयम्		पाठ्यांशः	१००	१० होराः	६
		१	कुण्डलीमैलापकम् अष्टकूटपरिचयश्च ।	१६	१५ होराः	१
		२	गणविचारः, भकूटविचारः, नाडीविचारः, एतेषां परिहारश्च । मंगलदोषविचारः परिहारश्च ।	१६	१५ होराः	१
		३	विवाहमूर्तविचारः, त्रिबलशुद्धिविचारः, विवाहे ग्राह्यमासाः नक्षत्राणि च, विवाहे वर्जितकालः, लग्नविचारः लग्नशुद्धिश्च ।	१६	१५ होराः	१
		४	लत्तादिदशदोषनिरूपणम्, क्रान्तिसाम्यम्, दग्धातिथिः, गोधूलिः लग्ननिर्णयश्च ।	१६	१५ होराः	१
		५	वधूप्रवेशः, विवाहानन्तरं पतिगृहमासफलं दाम्पत्यजीवनस्य फलादेशश्च ।	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः	२०	१५ होराः	१

सहायकपुस्तकानि -

- बृहदवकहडाचक्रम् - डॉ. नागेन्द्र पाण्डेय, वाराणसेय संस्कृत संस्थान, जगतगंज वाराणसी
- सर्वज्योतिषसंग्रहः - पं. रामस्वरूपशर्मा, हिन्दी पुस्ताकालय, मथुरा

महर्षिवाल्मीकिसंस्कृतविश्वविद्यालयः, मौनधारा (मून्दडी), कपिष्ठलम् (कैथल)

विषयः - डिप्लोमा (ज्योतिषम्)

फलितज्योतिषम् (भाग- ३)

सत्रार्द्धम् : प्रथमम्

पत्रम् : चतुर्थम्

विषयः कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थाः - लघुजातकम्	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
DC (JY)- 1.4	चतुर्थम्		पाठ्यांशः	१००	१० होराः	०६
		१	मेषादिषु द्वादशलग्नेषु उत्पन्नजातकानां वैशिष्ट्यम्, चन्द्रराशीनाम् अनुसारं फलादेशः, द्वादशभावेषु ग्रहाणां शुभाशुभफलम्, द्वादशलग्नेषु शुभाशुभग्रहाः, कारकग्रहाः मारकग्रहाश्च ।	१६	१५ होराः	१
		२	द्वादशभावैः विचारणीयाः विषयाः, तनु-धन-सहज-सुख-सुत- शत्रुभावानां फलकथनम्, जाया-आयु-भाग्य-कर्म-लाभ- व्ययभावानां फलकथनञ्च ।	१६	१५ होराः	१
		३	द्वादशभावानां संज्ञा, केन्द्रत्रिकोणसम्बन्धि-राजयोगः पञ्चमहापुरुषयोगश्च ।	१६	१५ होराः	१
		४	कालपुरुषाङ्गविभागः, राशिवर्णविज्ञानम्, पुरुषस्त्रीसंज्ञा, राशीशनवांशेश- द्वादशांश- द्रेष्काण- होरा- त्रिंशंशाः । राशिदिवकालबलम्, लग्नादिद्वादशभावाः, उच्चनीचाः, मूलत्रिकोण षड्वर्गाश्च ।	१६	१५ होराः	१
		५	षड्बलम्, ग्रहाणां दृष्टिः, ग्रहमैत्री, ग्रहाणां स्वरूपञ्च । पुत्रकारकयोगाः, परजातयोगाः, चन्द्रकृतारिष्टयोगाः, अरिष्टभङ्गयोगाः, सन्तान-अल्पायु-दीर्घायु-शिक्षा-वाहन- लक्ष्मी-राजयोगादयः । अनफा-सुनफा-दुरुधरा- केमद्रुमयोगाः, प्रत्रज्यायोगश्च ।	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः	२०	१५ होराः	१

सहायकपुस्तकानि -

१. लघुजातकम्

- डॉ. ब्रह्मानन्द त्रिपाठी, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी

२. लघुजातकम्

- डॉ. सत्येन्द्र मिश्र, चौखम्बा संस्कृत भवन, वाराणसी

महर्षिवाल्मीकिसंस्कृतविश्वविद्यालयः, मौनधारा (मून्डडी), कपिष्ठलम् (कैथल)

विषयः - डिप्लोमा (ज्योतिषम्)

संस्कृतभाषाशिक्षणम् (भागः- २)

सत्रार्द्धम् : द्वितीयम्

पत्रम् : प्रथमम्

विषयः कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थाः- विभक्तिवल्लरी, कालबोधिनी, समासाः, अभ्यासपुस्तकम्	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
DC(JY)- 2.1	प्रथमम्		पाठ्यांशः	१००	९० होराः	६
		१	भाषाप्रवेशः (पाठः १-२५)	१६	१५ होराः	१
		२	भाषाप्रवेशः (पाठः २६-५०)	१६	१५ होराः	१
		३	भाषाप्रवेशः-२ (पाठः १-७)	१६	१५ होराः	१
		४	भाषाप्रवेशः-२ (पाठः ८-१४)	१६	१५ होराः	१
		५	भाषाप्रवेशः-२ (पाठः १५-२८)	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च ४. उपस्थितिः ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः	२०	१५ होराः	१
			अङ्काः ०५ अङ्काः ०५ अङ्काः ०५ अङ्काः ०५			

सहायकपुस्तकानि -

- भाषाप्रवेशः प्रथमो भागः - संस्कृतभारती, नई दिल्ली
- भाषाप्रवेशः द्वितीयो भागः - संस्कृतभारती, नई दिल्ली

महर्षिवाल्मीकिसंस्कृतविश्वविद्यालयः, मौनधारा (मून्दडी), कपिष्ठलम् (कैथल)

विषयः - डिप्लोमा (ज्योतिषम्)

सत्रार्द्धम् : द्वितीयम्

फलितज्योतिषम् (भाग- ४)

पत्रम् : द्वितीयम्

विषयः कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थाः- भारतीयकुण्डलीविज्ञानम्, भारतीयज्योतिषम्, लघुपाराशरी	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
DC(JY)- 2.2	द्वितीयम्		पाठ्यांशः	१००	१० होराः	६
		१	विंशोत्तरीमहादशा, जन्मनक्षत्रानुसारं दशाज्ञानम्, सूर्यादिग्रहाणां दशावर्षाणि भुक्तभोग्यदशासाधनञ्च ।	१६	१५ होराः	१
		२	योगिनीदशासाधनम्, योगिनी- अन्तर्दशा - साधनम् ।	१६	१५ होराः	१
		३	प्रत्यन्तर्दशासाधनम्, सूक्ष्मदशासाधनम्, प्राणदशासाधनम् चरदशासाधनं फलञ्च ।	१६	१५ होराः	१
		४	महादशाफलविचारः, अन्तर्दशाफलविचारः, प्रत्यन्तर्दशाफलविचारः, सूक्ष्मदशाफलविचारः प्राणदशाफलविचारश्च ।	१६	१५ होराः	१
		५	लघुपाराशरी श्लोकाः 1-15	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः	२०	१५ होराः	१

सहायकपुस्तकानि -

1. भारतीयकुण्डलीविज्ञानम् - मीठालाल हिमतराम ओझा, देवर्षि प्रकाशन, वाराणसी ।
2. भारतीयज्योतिषम् - शिवनाथ झारखण्डी, उत्तरप्रदेश हिन्दी संस्थान, लखनऊ ।
3. लघुपाराशरी-मध्यपाराशरी - श्री हेमन्त कुमार, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी
4. लघुपाराशरी-मध्यपाराशरी - डॉ. सुरकान्त झा, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी
5. लघुपाराशरी (सिद्धान्तभाष्य) - डॉ. रत्नलाल, सत्यम पब्लिशिंग हाऊस, नई दिल्ली

महर्षिवाल्मीकिसंस्कृतविश्वविद्यालयः, मौनधारा (मून्दडी), कपिष्ठलम् (कैथल)

विषयः - डिप्लोमा (ज्योतिषम्)

मुहूर्तशास्त्रम्

सत्रार्द्धम् : द्वितीयम्

पत्रम् : तृतीयम्

विषयः कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थाः - मुहूर्तचिन्तामणिः	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
DC(JY) -2.3	तृतीयम्		पाठ्यांशः	१००	१० होराः	६
		१	मुहूर्तशास्त्रस्वरूपम्, रवियोगः, सर्वार्थसिद्धियोगः, वर्ज्यकालः, गुलिकादि-अशुभमुहूर्तश्च ।	१६	१५ होराः	१
		२	होलाष्टकविचारः, भद्राविचारः, युगादिथयः, नक्षत्राणां विभिन्नसंज्ञाः तेषां फलञ्च, अग्निवासः, होमाहुतिः, पञ्चके निषिद्धानि कार्याणि गण्डमूलनक्षत्रफलञ्च ।	१६	१५ होराः	१
		३	हलप्रवहण-बीजवपन- धान्यच्छेदन-सस्यरोपण- धान्यस्थापन- नवान्नभक्षणमुहूर्ताः, क्षयमासाः अधिमासाश्च ।	१६	१५ होराः	१
		४	सङ्क्रान्तिः, नामकरणम्, अन्नप्राशनम्, मुण्डनम्, विद्यारम्भः, विवाहः, यात्रा, गृहारम्भः, गृहप्रवेशः, क्रयविक्रयः, नामाङ्कनम्, राज्यभिषेकश्च ।	१६	१५ होराः	१
		५	प्रश्नकुण्डल्याः विचारः ।	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः	२०	१५ होराः	१

सहायकपुस्तकानि -

१. मुहूर्तचिन्तामणिः - महीधर शर्मा, खेमराज श्री कृष्णदास प्रकाशक, मुम्बई
२. मुहूर्तचिन्तामणिः - केदारदत्त जोशी, मोतीलाल बनारसीदास, वाराणसी
३. मुहूर्तचिन्तामणिः - डॉ. रामचन्द्र पाण्डेय, चौखम्बा कृष्णदास अकादमी, वाराणसी

महर्षिवाल्मीकिसंस्कृतविश्वविद्यालयः, मौनधारा (मून्दडी), कपिष्ठलम् (कैथल)

विषयः - डिप्लोमा (ज्योतिषम्)

फलितज्योतिषम् (भाग- ५)

सत्रार्द्धम् : द्वितीयम्

पत्रम् : चतुर्थम्

प्रायोगिकम्

विषयः कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थाः - लघुपाराशरी	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
DC(JY) -2.4	चतुर्थम्		पाठ्यांशः	१००	१० होराः	६
		१	मांगलिकविचारः ।	१६	१५ होराः	१
		२	साढ़ेसाती-विचारः ।	१६	१५ होराः	१
		३	कुण्डली-मैलापकविचारः ।	१६	१५ होराः	१
		४	मुहूर्तविचारः ।	१६	१५ होराः	१
		५	कुण्डली-फलादेशः ।	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः	२०	१५ होराः	१

सहायकपुस्तकानि -

- लघुपाराशरी-मध्यपाराशरी - श्री हेमन्त कुमार, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी
- लघुपाराशरी-मध्यपाराशरी - डॉ. सुरकान्त झा, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी
- लघुपाराशरी (सिद्धान्तभाष्य) - डॉ. रत्नलाल, सत्यम पब्लिशिंग हाऊस, नई दिल्ली